

Maršruts
„TOP 10 SENĀS DABAS SVĒTVIETAS KURZEMĒ”
Tiem, kas vēlas izzināt senās dabas svētvietas un izbaudīt
Kurzemes burvīgās ainavas.
Sagatavots: 2012

Maršruta gaita	Apskates vietas un objekti
<p>Plienkalni – Mūrnieki(2 km no Akmenes) – Renda – Mērsrags – Uguņciems – Vandzene– Poprags (pie Sasmakas ezera) – Valdemārpils – Akmeņkalni – Grīzmeži (netālu no Popes) - Plienkalni</p> <p>Maršruta kopējais garums – 488 km</p> <p>* Ieteicamais transporta veids: auto vai tūristu autobuss</p> <p>* Maršrutu iespējams izbraukt 2-3 dienu laikā. Pirmajā dienā posmu Plienkalni – Mērsrags, otrajā Mērsrags – Plienkalni(caur Ventspili)</p> <p>* Vispiemērotākais gadalaiks - vasara</p>	<ol style="list-style-type: none">1. Kapsēdes dižakmens (GPS 56⁰ 35'262 21⁰ 06'453)2. Mūrnieku bedrīšakmens (GPS 56⁰ 44'155 21⁰ 22'964)3. Māras kambari (GPS 57⁰ 04'866 22⁰ 21'966)4. Mēsruga Velnakmens (GPS 57⁰ 22'049 23⁰ 07'268)5. Basu Vilkatu akmens (GPS 57⁰ 22'153 22⁰ 55'824), meža ceļš 2,5 km6. Krauju Vandzenes dižakmens (GPS 57⁰ 21'016 22⁰ 43'363)7. Popraga liepa (GPS 57⁰ 19'981 22⁰ 39'175)8. Valdemārpils Elku liepa (GPS 57⁰ 22'730 22⁰ 36'016)9. Akmeņkalnu Velna pēdas akmens (GPS 57⁰ 25'237 22⁰ 04'966)10. Grīžu Velna beņķis (GPS 57⁰ 22'824 21⁰ 46'248)

MARŠRUTA APRAKSTS

Kā pirmo mūsu ceļojumā apciemojam **Kapsēdes dižakmeni** – joprojām augstāko (4,3 m) laukakmeni Latvijā, kurš ticis pieminēts un mērīts jau 1861. gadā. Tālāk dodamies uz Cīravas pusi apskatīt interesanto **Mūrnieku bedrīšakmeni**. Tas ir jaunākais 2012.gadā atklātais bedrīšakmens. Latvijā zināmi jau 60 šādi bedrīšakmeņi - senākie cilvēku izveidotie dobumakmeņi, no kuriem gandrīz puse atrasti tieši Kurzemē. Izbaudīsim seno vēstures auru **Māras kambaros** un mēģināsim atšifrēt senos sienu uzrakstus. Pēc tam mūs pārsteigs **Mērsraga milzīgais Velnakmens** – dēvēts par Velna pēdu sānu iedobes dēļ. Tad dosimies tikties ar vilkati pie **Basu Vilkatu akmens**, kura viena daļa nodota Imanta Sudmaļa pieminēkļa būvei. Kā liels izaicinājums ir **Vandzenes dižakmens**. Tā ir viena no interesantākajām kulta vietām Latvijā. Pētnieki stāsta, ka uzrāpjoties tajā, ieraudzīsim norādes uz citām svētvietām. Pēc tam mēģināsim saskaitīt interesantās **Popraga liepas** stumbrus un pēc tam dosimies uz Valdemārpili mērīt **Valdemārpils Elku liepu**, kura ir resnākā liepa Baltijā. Pēc tam sekosim Velna gaitām pie **Akmeņkalna Velna pēdas akmens** un, atpūzdamies **Grīžu Velna beņķī**, kuršu un lībiešu robežakmenī, vērosim, lai kurši un lībieši necīnītos par savu zemju robežām.

APSKATES OBJEKTU APRAKSTS

Nosaukums	Raksturojums	Kā atrast?	Praktiskā informācija	Attēls
Kapsēdes dižakmens	Joprojām augstākais (4,3 m) laukakmens Latvijā. Viens no lielākajiem Latvijas dižakmeņiem, aizsargājams ģeoloģiskais objekts kopš 1957. gada. Dižakmens ir sašķelts divās daļās. Lielākās daļas apkārtmērs ir 16,5 m, augstums - 4,2 m, garums - 5,5 m, platums- 3,5 m, tilpums - 60 m ³ . Mazākās daļas tilpums - aptuveni 10 m ³ . Akmeni uzmērījis un aprakstījis K. Grēvinks jau 1861. gadā	GPS 56 ⁰ 35'262 21 ⁰ 06'453	Liepājas rajons, Medzes pagasts, Liepājas - Ventspils dzelzceļa malā pie pārbrauktuves, viegli pieejams, IR NORĀDE	

The Ancient Cult Sites for
Common Identity on the Baltic Sea Coast

<p>Mūrnieku bedrīšakmens netālu no Cīravas</p>	<p>Šajā vietā starp Dunalku un Cīravu līdz šim bija zināmi tikai divi senie kulta akmeņi un 2012.gada 12.martā nejauši tika atklāts vēl viens - Mūrnieku 3.bedrīšakmens. Jaunatklātā bedrīšakmens virsmā konstatētas trīs pārliecinošas un trīs mazāk izteiktas seno cilvēku ievēdotas bedrītes. Latvijā zināmi jau 60 šādi bedrīšakmeņi - senākie cilvēku izveidotie dobumakmeņi, no kuriem gandrīz puse atrasti tieši Kurzemē.</p>	<p>GPS 56⁰ 44' 155 21⁰ 22' 964</p>	<p>Atrodas Cīravas pagastā, mežā pie Mūrniekiem. NAV NORĀDES.</p>	
<p>Māras kambari</p>	<p>Dabiski izveidojusies alu sistēma Abavas ielejas labā krasta smilšakmens atsegumā. Arheoloģisks piemineklis - sena kulta vieta. Divas alas atrodas vienā gravas nogāzē, bet viena - pretējā. Divu lielāko alu platums 1,5 m pie ieejas, savukārt garākā no trim ir šaura un plaisveidīga. O.E.Šmits loģiski izskaidro arī alas nosaukumu. Viņš uzskata, ka kādreiz katoļu garīdznieki pie senās kulta alas piestiprinājuši Svētās Marijas attēlu. Tā senais alas nosaukums izzudis, un tā vietā stājies Marijas vārda latviskojums - Māras kambari.</p>	<p>GPS 57⁰ 04' 866 22⁰ 21' 966</p>	<p>Ap 2 km no Sabiles - Rendas šosejas, pa Abavas ielejā esošām takām, ejot sasniedzams komplekss. Atrodas mežā, tālu no piebraucamiem ceļiem. Gravas malā ir stends, pie taku sākuma – norāžu zīmes. Trīs alas gaišajā smilšakmenī (augšdaļā - lodīšu smilšakmenī) - divas alas atrodas vienā gravas nogāzē, bet viena - pretējā. Viegli pieejams, IR NORĀDE. Skatu vieta 490 m attālumā, stāvlaukums.</p>	

The Ancient Cult Sites for
Common Identity on the Baltic Sea Coast

<p>Mērsraga Velnakmens</p>	<p>Velna akmens sašaurinātā augšdaļa (1,5 m) redzama virs ūdenslīmeņa. Akmenim sānos iedobe, tāpēc tas nosaukts par Velna pēdu.</p>	<p>GPS 57° 22' 049 23° 07' 268</p>	<p>Pie Mērsraga bākas paceļas apmēram 1,5 m virs ūdens līmeņa un atrodas apmēram 50 m no krasta. Piekļuve ļoti atkarīga no gadalaika. Siltā laikā diezgan viegli pieejams – piebrienams, ziemā – pa ledu, vai arī piekļuve ar grūtbām. IR NORĀDE</p>	
<p>Basu Vilkatu akmens</p>	<p>Sena kulta vieta. Par šo akmeni ir nostāsts, ka akmenī dzīvojis Vilkatis, kas naktī divpadsmitos un pusdienā divpadsmitos nākot ārā un ēdot cilvēkus. 1953./54.g. ziemā daļu no akmens atskaldīja Imanta Sudmaļa pieminekļa (Rīgā) būvei, un kopš tā laika akmeni sākuši dēvēt par "Sudmaļakmeni". Pašlaik akmens saglabājies 3 m garumā, 2 m platumā, 4,6 m augstumā; apkārtmērs - 11,4 m.</p>	<p>GPS 57° 22' 153 22° 55' 824</p>	<p>Talsu novads, Vandzenes pagasts. Atrodas Uguņciema mežā. Uz akmeni ved šaurs meža ceļš ap 2,5 km. Grūti pieejams, NAV NORĀŽU.</p>	

The Ancient Cult Sites for
Common Identity on the Baltic Sea Coast

<p>Krauju Vandzenes dižakmens</p>	<p>Akmens ir viens no interesantākajiem kulta pieminekļiem Latvijā. Pētnieki uzskata, ka akmens D malai dots svētās putna zīmes veids, kā arī tiek doti vairāki varbūtēji vizieni uz citām svētvietām. Ap akmeni vēl 19. gs. augušas svētliepas, pēdējā nozāģēta ap 1930. gadu. Garums – 7,4 m, platums – 7,0 m, augstums – 3,4 m, apkārtmērs – 26 m, virszemes tilpums 80 m³.</p>	<p>GPS 57⁰21'016 22⁰43'363</p>	<p>Akmens atrodas apstrādāta paugura virsotnē, Vandzenes - Valdemārpils ceļa trešajā kilometrā aptuveni 300 m pa labi, netālu uz dienvidrietumiem no Krauju kapsētas. Pie akmens ved grantēts ceļš. Neliela atpūtas vieta, viegli pieejams, informācijas stends, IR NORĀDE.</p>	
<p>Popraga divdesmitčetrū stumbru liepa</p>	<p>Aug Laizes pagastā pie Popraga dzirnavām. Aizsargājams kā unikāls dabas retums. Domājams, ka pie liepas senatnē bijusi upurvieta - tuvējā tīrumā atrastas monētas. Ir nostāsts par to, ka vecā liepa nozāģēta un tās vietā izaugušas 2 jaunas liepas. Kad nozāģētas tās, izauguši 24 stumbri.</p>	<p>GPS 57⁰19'981 22⁰39'175</p>	<p>Atrodas pie Popraga dzirnavām, ceļa Veldemārpils – Laidze labajā malā, klajā vietā. Dzirnavas atrodas 396 m attālumā. Viegli pieejams, NORĀŽU NAV.</p>	

The Ancient Cult Sites for
Common Identity on the Baltic Sea Coast

<p>Valdemārpils Elku liepa</p>	<p>Viens no pazīstamākajiem dižkokiem Latvijā. Stumbra apkārtmērs 8,5 m. Tā ir resnākā liepa Baltijā. Dabas pētnieki uzskata, ka ap 350 gadus vecā dižliepa izveidojusies, saaugot diviem atsevišķiem kokiem. Liepas stumbrā izveidojies liels dobums, vairāki apakšējā vainaga zari balstīti, lai nenolūztu. Valdemārpils Elku liepa ir sens kulta objekts.</p>	<p>GPS 57⁰ 22'730 22⁰ 36'016</p>	<p>Atrodas pie Sasmakas ezera – Valdemārpils dižliepas ciemā pie bijušās Sasmakas muižas kungu mājas, 20 m no ēkas. Šķērsojot tiltu pār Sasmakas ezeru, uzreiz jānogriežas pa labi. Ļoti viegli pieejams, informācijas stends, IR NORĀDES</p>	
<p>Akmeņkalnu Velna pēdas akmens</p>	<p>Velna pēdas augstums ir 3,3 m, garums 5,7 m, platums 7 m, apkārtmērs 17,3 m un tilpums 40 m³, To uzskata par kultakmeni, jo tā virspusē redzamas vairākas iedobes - velna pēdas. Valsts aizsardzībā akmens ņemts 1925.gadā.</p>	<p>GPS 57⁰ 25'237 22⁰ 04'966</p>	<p>Tas atrodas mežu masīvā starp Puzi un Dundagu, ap 3 km no Virpes – Blāzmas ceļa (pagrieziens pa labi), mežas stigas līkumā, tā ārējā malā, egļu mežā. Akmens atrodas faktiski uz robežstigas starp bijušo Ventspils un Talsu rajonu, un starp Puzes un Dungadas pagastu, tās malā. Samērā viegli pieejams, neliela atpūtas vietai, IR NORĀDES</p>	

The Ancient Cult Sites for
Common Identity on the Baltic Sea Coast

Grīžu Velna benķis	Bijušais kuršu - lībiešu robežakmens un dižakmens. Akmens ļoti īpatnējs - milzu krēsla formā. Tilpums 35 m ³ , augstums 3 m, garums 6,2 m, platums 4,6 m, apkārtmērs 17 m. Viens no skaistākajiem un lielākajiem Latvijas dižakmeņiem. Teika stāsta, ka uz tā sēdējis velns ar pātagu rokā un vērojis, lai kurši un lībieši nekautos par savu zemju robežām.	GPS 57 ⁰ 22' 824 21 ⁰ 46' 248	Autobusu pietura „Grīži”. Jānogriežas pie norādes zīmes šosejas malā mežu masīvā starp Ventspili un Popi (ap 5 km no tās). Sākuma ir norādes uz dižakmeni. Samērā viegli pieejams, IR NORĀDES	
-------------------------------	---	--	---	---

The Ancient Cult Sites for
Common Identity on the Baltic Sea Coast

PRAKTISKĀ INFORMĀCIJA

- **Maršruta pirmais posms:** Plienkalni – Mūrnieki(2 km no Akmenes) – Renda – Mērsrags

- **Liepājas reģiona tūrisma informācijas birojs**
 - Rožu laukums 5/6, Liepāja
 - Tel.: +371 634 808 08; +371 294 021 11
 - info@liepajaturisms.lv

- **Kuldīgas tūrisma attīstības centrs**
 - Baznīcas iela 5, Kuldīga, LV – 3301
- Tel./fakss: +371 633 222 59; +371 293 344 03
 - E-pasts: tourinfo@kuldiga.lv

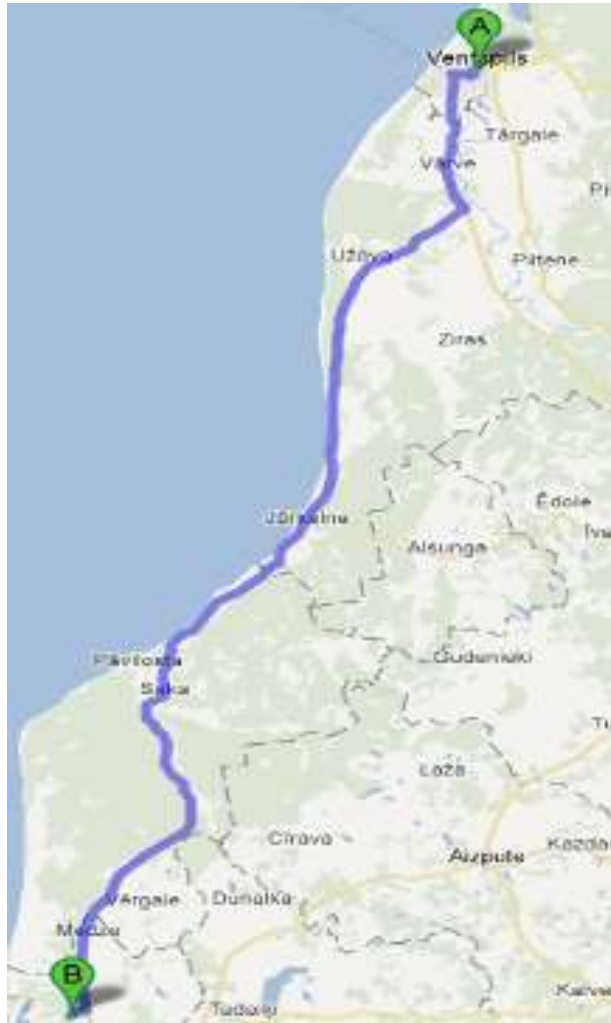
The Ancient Cult Sites for Common Identity on the Baltic Sea Coast

- **Maršruta otrais posms:** Mērsrags - Uguņciems – Vandzene– Poprags (pie Sasmakas ezera) – Valdemārpils – Akmeņkalni – Grīzmeži (netālu no Popes) – Plienkalni

The Ancient Cult Sites for Common Identity on the Baltic Sea Coast

Talsu reģiona tūrisma informācijas centrs

Lielā iela 19/21, Talsi, LV - 3201

Tel.: 632 241 65; 264 690 57

talsutic@apollo.lv; www.talsitourism.lv

Ventspils tūrisma informācijas centrs

Dārzu iela 6, Ventspils, LV-3601

Tel.: 636 222 63, 29232226; fakss: 636 076 65

E-pasts: tourism@ventspils.lv; www.tourism.ventspils.lv

IETEICAMĀS NAKTSMĪTNES

Nosaukums	Adrese	GPS	Attēls
Viesu nams „Ventas Rumba” Vietu skaits: 45 Cena: 7 – 15 Ls	„Rumbās”, Kuldīga, Mārtiņsalā. Kontakti: +371 633 241 68 +371 264 382 50 martinasala@inbox.lv	GPS N 56 ⁰ 58.183 E 021° 58.777	
Viesu nams „Vētrasputns” Telts vieta = 1 Ls Iespēja izmantot viesu nama labierīcības un dušu jebkurā laikā = Ls 2,50 Istabiņa = Ls 20 ar brokastīm	Ozolu iela 10, Mērsrags, LV – 3284 Kontakti: Fakss:+37163235519 Andis Dārziņš +371 294 111 54 Iveta Dārziņa +371 297 173 83 E-pasts: info@vetrasputns.lv	GPS 57 ⁰ 20.188 Z 23 ⁰ 7.182	
Kempings „Stieress” , Divvietīgas mājiņas – Ls 25, Četrvietīgas mājiņas Ls 36, Telšu vietas Ls 3	„Stieress”, Upesgrīva, Mērsraga pagasts, Rojas novads Kontakti: +371 265 136 92 +371 294 082 91 +371 265 830 75 +371 674 663 16 info@stieress.lv www.stieress.lv	GPS 57.336212, 23.125019	

The Ancient Cult Sites for
Common Identity on the Baltic Sea Coast

<p>SIA "Viesnīca Dzintarjūra" Cenas sākot no Ls 25, 115 vietas</p>	<p>Ganību iela 26, Ventspils, LV-3601 <u>Kontakti:</u> +371 636 227 19 Fax: +371 636 286 75 dzintarjura@gmail.com</p>	<p>GPS 57° 23.344 Z 21° 33.746</p>	
<p>„Piejūras kempings” Vietas: 172 Par mājiņu = Ls 22 – 52 Par telts vietu = Ls 3 Par treileru vietu = Ls 13</p>	<p>Vasarnīcu iela 56, Ventspils, <u>Kontakti:</u> +371 636 279 25 www.camping.ventspils.lv</p>	<p>GPS 57° 23.077 Z 21° 32.135</p>	

The Ancient Cult Sites for
Common Identity on the Baltic Sea Coast

IETEIKUMI GARDĒŽIEM

Nosaukums	Adrese	Darba laiki	Attēls
„Stender’s pica”	Sūru iela 2, Kuldīga, <u>Kontakti:</u> +371 633 237 63 GPS 56 ⁰ 58.024 21 ⁰ 57.516	9.00 – 22.00	
„Staburadze”	Liepājas iela 8, Kuldīga, <u>Kontakti:</u> +371 633 240 21 GPS 56 ⁰ 58.098 21 ⁰ 58.111	11.00 – 18.00 (novembrī un martā) 11.00 – 22.00 (aprīlis - oktobris)	
„Melnais sivēns”	Jāņa iela 17, Ventspils, <u>Kontakti:</u> +371 636 232 96 GPS 57 ⁰ 23.749 21 ⁰ 33.651	11.00 – 22.00, 00.00 – 24.00 (piektdienās un sestdienās)	

CITI APSKATES OBJEKTI/ IESPĒJAS MARŠRUTA IETVAROS

Nosaukums	Apraksts	GPS	Attēls
„Ventas Rumba,, Kuldīgā	Platākais ūdenskritums Eiropā - 249 m, dabisks ūdenskritums, par kuru radusies virkne leģendu un vēsturisku notikumu. Hercoga Jēkaba izgudroto zivju ķeramo ierīču dēļ uz rumbas Kuldīgu senatnē dēvēja par pilsētu, kur lašus ķer gaisā.	(GPS N 56° 58.235 E 021° 58.834)	
Kuldīgas pilsētas dārzs	Tas atrodas senākajā Kuldīgas pilsētas daļā, bijušās vācu ordeņa un vēlāk Hercoga Jēkaba pils vietā. Pilsētas dārzā atjaunota ūdenskrātuve ar strūklaku un izveidoti gājēju celiņi, izbūvēta lapene, skatu laukumi.	(GPS N 56° 58.311 E 021° 57.786)	
Alekšupītes ūdenskritums Kuldīgā	Šobrīd augstākais 4, 5 m ūdenskritums Latvijā. 17.gs. nostiprināts un apbūvēts, lai izmantotu pirmo papīra dzirnavu darbināšanai.	(GPS N 56° 58.202 E 021° 58.511)	

The Ancient Cult Sites for
Common Identity on the Baltic Sea Coast

<p>Riežupes smilšālas</p> <p><u>Kontakti</u> +37163324604 +37129555042 +37129896646</p>	<p>Trešais garākais pazemes alu labirints Baltijā. To kopējais garums ir 2 km, taču pagaidām attīrīti un izstaigājami ir tikai 460 m. Alas nav dabas veidojums, bet cilvēku roku darbs.</p>	<p>(GPS N 57⁰ 00.304 E 021⁰ 559.437)</p>	
<p>Siera darītava z/s „Muižgali”</p> <p>Vārves pagasts, Ventspils novads, LV-3627</p> <p><u>Kontakti</u> +37129274754 muizgali@inbox.lv</p>	<p>Šeit top puscietais „Vītolberga siers” no nepastarizēta piena, klasiskais siers, kā arī siers ar dažādām piedevām. Gardā siera ražošanā iesaistās visa Vītolbergu ģimene, un katrs ritulis tiek gatavots ar mīlestību. Apmeklējuma laikā iespējams iepazīties ar siera ražotni, degustēt un iegādāties sieru. Par apmeklējuma laiku vienoties iepriekš.</p>	<p>GPS 57⁰ 18.406 Z 21⁰ 33.423(Vārve)</p>	
<p>Dabas parks „Laumas”</p> <p>Īves pagasts, Talsu nov., LV-3261</p> <p><u>Kontakti</u> +371 264 032 40, laumudabasparks@inbox.lv</p>	<p>Bišu, putnu, meža izziņas takas, sporta taka, „Robēri” minigolfs, suvenīri, kafejnīca, piknīka vietas, naktsmītne, pirts.</p>	<p>(GPS 57.380417, 22.136049)</p>	

The Ancient Cult Sites for
Common Identity on the Baltic Sea Coast

<p>Užavas alus darītava</p> <p>„Zaksi”, Užavas pag., Ventspils nov., LV-3627</p> <p><u>Kontakti</u> +371 636 305 95</p>	<p>Dibināta 1994. gadā. Viena no retajām vietām Latvijā, kur vēl tiek ražots „dzīvais” alus. No pašiem pirmsākumiem ražotnē top 2 alus šķirnes – Užavas gaišais un Užavas tumšais alus.</p>	<p>(GPS 57.207800, 21.416442)</p>	
<p>Jūrkalne</p> <p><u>Kontakti:</u> +371 636 300 46</p>	<p>Viena no gleznākajām Baltijas jūras piekrastēm Latvijā ar iespaidīgu jūras stāvkrastu 20 m augstumā.</p>	<p>(GPS 57.016254, 21.383171)</p>	

NOVĒLAM PATĪKAMU ATPŪTU!

Vairāk informācijas par līdzīgiem maršrutiem, kā arī dabas svētvietām Latvijā, Igaunijā un Zviedrijā – www.anciensites.eu